

Milli Eğitimde DYK Kurslarının Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülmesine Yönelik İncelenmesi

Examination of DYK courses in National Education for Distance Education

Halil ŞENTÜRK¹

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 09.09.2019

Kabul Tarihi: 08.01.2020

Atf İçin: Şentürk, H. (2020). Milli eğitimde DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 4(1), 50-66.

ÖZ: İlk ve ortaöğretimde dersler örgün ve normal eğitim şekliyle yıllardır sürdürülmektedir. Buna ek olarak Destekleme ve Yetiştirme kursları da verilmektedir. Oldukça maliyetli, iş yükünü artıran ve özellikle öğrencilerin hafta sonlarını bile alan, verimliliği de sınırlı olan bu DYK kurslarının zaman, emek ve maliyet bakımından daha farklı nasıl gerçekleştirilebileceği konusunda uzaktan eğitim ilk ve en etkili çözüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim yardımıyla derslerin verilmesi günümüzde Ülkemizde sadece Açık Öğretim Fakülteleri ve yalnızca bazı Üniversitelerimizin sayılı programları tarafından sağlanmaktadır. Uzaktan eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması temele alındığında Milli Eğitim gibi en temel kurumumuzun bu alanda yenilikler ve atılımlar yapması yakın gelecekte muhtemel ve ihtiyacı bir durumdur. Bu çalışmanın amacı, ilk ve ortaöğretim düzeyinde yüz yüze gerçekleştirilen DYK kurslarının, uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine dair öğretmenlerin ve öğrencilerin bakış açılarını ortaya koymak ve buna yönelik ilgi, istek ve beklentilerini belirlemektir. Bu durum çalışmasındaki katılımcılar Bingöl ili Karlıova ilçesinde görev yapmakta olan ilk ve ortaöğretim öğretmenleri ve öğrencileridir. Veriler, öğretmen ve öğrencilerden yarı yapılandırılmış görüşmeler şeklinde ve gönüllük esas alınarak toplanmıştır. Ayrıca, 150 öğrenciye Uzaktan Eğitime hazır bulunuşluk durumlarını öğrenmek amacıyla 15 maddelik bir anket çalışması uygulanmıştır. Nitel analizler ışığında bazı temel sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan nicel analizlerin sonucuna göre de öğrencilerin Uzaktan Eğitime hazır oldukları görülmüştür. Bu bağlamda araştırma sonuçlarına göre bir politika önerisi yapılacak olursa: DYK kurslarının uzaktan eğitim şekliyle verilebilmesi veya yüz yüze gerçekleştirilen DYK derslerinin azaltılması hem iş yükü hem de maliyet ve verimlilik açısından oldukça faydalı olacaktır.

Anahtar sözcükler: ilk ve ortaöğretim DYK kursları, uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenci görüşleri

ABSTRACT: in primary and secondary education, courses have been carried out for years in formal and normal education. In addition, Support and Training courses are offered. Distance learning is the first and the most effective solution in terms of time, effort and cost and increases the workload, especially takes the students' weekends and also has limited efficiency. Nowadays, distance education is provided only by Open Education Faculties and only some of our Universities. When the importance and spread of distance education is taken as a basis, it is possible and necessary that our education institution Milli Eğitim will make innovations and initiatives in this field in the

¹ Bilişim Teknolojileri Öğretmeni, MEB, Kantarkaya Ortaokulu, Bingöl-Türkiye, halisenturk411@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8672-8048

near future. The aim of this study is to reveal the perspectives of teachers and students about the provision of face-to-face DYK courses at primary and secondary level through distance education and to determine their interests, aspirations and expectations. Participants in this case study are primary and secondary school teachers and students in Karlıova district of Bingöl province. Data were collected from teachers and students in the form of semi-structured interviews and on a voluntary basis. In addition, a 15-item questionnaire was applied to 150 students to learn their readiness for Distance Education. As a result of qualitative analysis, some basic results were reached. According to the results of the quantitative analysis, it was seen that the students were ready for Distance Education. In this context, if a policy suggestion is made according to the results of the research: It would be very beneficial both in terms of workload and cost and efficiency when providing the distance learning of the DYK courses or reducing the face-to-face DYK courses.

Keywords: primary and secondary education DYK courses, distance education, teacher and student opinions

1. GİRİŞ

Uzaktan Eğitim 21. yüzyılda gelişen teknolojiyle birlikte oldukça önemli hale gelmiştir. Global bir işgücü oluşturma açısından bakıldığında uzaktan öğrenme; eğitim ve öğretimi tutarlı, zamanında ve kaliteli bir şekilde planlanmalıdır (Aydemir, 2018). Uzaktan eğitim ortamları yıllar boyunca teorik, pedagojik ve kültürel olarak önemli değişim ve gelişmeler göstermiştir (Dabbagh, 2005). Bu değişim ve gelişimler de teknoloji sayesinde olmuştur. Bu teknolojiler bireysel öğrenmeyi sağlamak ve bireysel olarak öğrenme deneyimleri sağlamayı amaçlamaktadır. Telekomünikasyon teknolojisi, bireylerin birbiriyle iletişimini sağlamakta ve globalizm dediğimiz kavramı oluşturmaktadır (Altınpulluk, 2018). Sosyal bir süreç olarak uzaktan öğrenme; geleneksel öğretim ortamında bulunun sınırlılıktan kurtulup, etkili iletişim yapılabilen yeni bir öğrenme ortamı olarak kullanılmaktadır (Dabbagh, 2005).

Online öğrenmede kavramlar, stratejiler ve uygulamalar web tabanlı öğrenmenin etkin bir şekilde kullanılmasında oldukça önemli çözümler sunmaktadır. Ekonomik bir çalışma hazırlamada, bilimsel verilerin uzaklara iletilmesinde çevrimiçi öğrenme oldukça faydalı olabilmektedir. Geleneksel eğitim ortamında, bilindiği üzere sıradan bir etkileşim vardır ve bu eğitim yüz yüze olduğu için yönlendirilmiş bir eğitim ortamı olarak da adlandırılabilir (Çıgırık, 2016). Geleneksel eğitim ortamlarının karakteristik özelliklerine baktığımızda; sınırlanmış, yüz yüze, öğretmen kontrolünde, doğrusal, belli başlı bilgi kaynakları ve bilindik teknolojik araçlar vardır. Uzaktan öğrenmenin karakteristik özellikleri olarak ise; sınırlanmamış, zaman ayarlı (senkron-asenkron), oldukça faydalı ve etkileşimli materyaller, dinamik ve sürekli gelişen bir teknoloji bulunmaktadır (Şahin ve diğ., 2005).

Yapılan alanyazın taraması sonucunda Milli Eğitim sistemindeki ilk ve ortaöğretim kurumlarında derslerin veya DYK (Destekleme ve Yetiştirme Kursları) kurslarının uzaktan eğitimle yürütülebileceği konusunda çalışmalara pek fazla rastlanılmamıştır. Bu bağlamda, yapılan bu araştırma, belirtilen kapsamda ortaya koyduğu sonuçlar ile bu alana ışık tutacak ilk araştırmalardan biri olabileceği düşünülmektedir. Ülkemizde Uzaktan Eğitimle ders işleme maalesef sadece Üniversitelerimiz ile sınırlı kalmaktadır (Bozkurt, 2017). Uzaktan Eğitimin Milli Eğitimde kullanılmaması oldukça önemli bir boşluk yaratmaktadır. Bu bağlamda ilk ve ortaöğretim eğitim sisteminde DYK kurslarının yürütülme durumlarını öğretmenlerin ve öğrencilerin bakış açıları doğrultusunda ortaya koymak gerekmektedir. İlk ve ortaöğretim düzeyinde oldukça fazla sayıda ve saatte ders bulunmaktadır (Cankar ve Taş, 2017). Bu yoğunluk öğrenci ve öğretmenlerin iş yükünü artırmakta ve çok fazla zaman almaktadır. Araştırma bulguları, özellikle Ülkemizde bu yoğunluk, zaman ve iş yükü sorununa alternatif bir çözüm olacaktır. DYK kursları hem maliyet hem de ulaşım açısından olumsuz ve oldukça fazla yük getirici olmaktadır. Bu bağlamda, DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilerek iş yükü ve zamandan tasarruf edilmesi sağlanabilir.

1.1 Geleneksel Eğitim ve Uzaktan Eğitim

Geleneksel eğitime oranla, uzaktan eğitimin ekonomik bağlamda büyük bir artışı bulunmaktadır. Seyahat ve konaklama masraflarını ortadan kaldırmada, tesisler kurmak ve kaynaklar sağlamak konusunda, yönetim ve diğer giderleri azaltmada web tabanlı eğitim önemli ölçüde faydalı olmaktadır (Şen ve diğ., 2010). Öte yandan WBT (web tabanlı öğrenme), bizlere daha iyi ve gelişmiş teknolojiler sunmaktadır. WBT, bireylerin konuşmaya başlamadan önce hazırlık yapmalarına, daha iyi düşünceler geliştirmelerine, etkili öğrenme teknolojilerini kullanmalarına ve öğrenenlerin bilgi kaynaklarını daha iyi tanınmasına olanak sağlamaktadır. Yapılan çalışmalarda, web tabanlı öğrenmenin masrafları azalttığı ve katılımcıların da bu eğitimlerden oldukça memnun kaldıklarını ortaya konulmuştur (Horton, 2000;

Yorgancı, 2015). Öğrenenler açısından baktığımızda ise; öğrenenlerin eğitimi istedikleri zaman alabilmeleri, tartışma için zaman ayarlayabilmeleri, daha iyi eğitimcilere ulaşabilmeleri, eğitimlerin öğrenenlere göre ayarlanabilmesi, hemen geri dönüt alabilmeleri, zaman ve para açısından da faydalı olması web tabanlı öğrenmeyi öğrenenler açısından oldukça anlamlı kılmaktadır (Şahan, 2016). Web tabanlı öğrenme, öğrenenlere, eğitmenlere ve organizasyonlara her açıdan kolaylık ve tüm kaynakları daha etkili ve verimli kullanmayı sağlamaktadır (Horton, 2000).

1.2 Uzaktan Eğitimde Teknoloji

Teknoloji hayatımızın her alanına girmiş ve bizlere pek çok anlamda kolaylıklar sağlamıştır. Eğitimde teknolojiyi kullanmak oldukça maliyet getirici bir şey olarak görülebilir (Artsın ve Deligöz, 2019); fakat öğrenmeyi ve öğrenmede kalıcılığı sağlayabilmeyi teknolojiye borçluyuz. Bu teknolojiler bizlere çevrimiçi öğretim tasarımı yaparken de yardımcı olmaktadır. Oneal ve Perez (2013) yaptıkları çalışmada, bir müze çevrimiçi öğrenme merkezi kurmuş ve kullanıcılar bu merkez sayesinde uzaktan çevrimiçi olarak öğrenmelere katılmışlar ve sonucunda da hem müze yönetimi hem de kullanıcılar eğitimden oldukça memnun kalmışlardır. Günümüz teknolojileri sayesinde her alanda uzaktan eğitim yapılabilmektedir. Daha iyi öğrenmeleri nasıl sağlayacağımızı bilmemiz için gelecekte teknolojinin nasıl şekilleneceğini ve eğitime ne gibi katkılar sağlayabileceği araştırılmalıdır. Eğitimciler de nasıl daha etkili web tabanlı öğrenmelerin tasarlanabileceğini ve teknolojinin web tabanlı öğrenmeye ne gibi katkıları katabileceğini öngörmelidirler. Bu bağlamda, dersleri ve diğer etimleri geliştirirken öğrenenler, eğitimciler, organizasyonlar iyice araştırılmalı, asıl ihtiyaçları saptanmalı ve teknoloji de etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

E-öğrenme teknoloji ile geliştirilmiş öğrenme olarak tanımlanabilir (Özbek, 2017). E-öğrenme ve Teknoloji birbirinden bağımsız olarak gelişmektedir; fakat bu gelişim sırasında birbirlerini etkilemekte ve birbirlerine katkıda bulunmaktadırlar. Örneğin teknolojiye yaşanan bir gelişme e-öğrenmede birtakım kolaylıklar sağlamaktadır. Teknolojik alanda yaşanan tüm gelişmeler uzaktan eğitimin etkili ve verimli bir şekilde tasarlanıp yürütülmesine de katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda, uzaktan eğitimde yaygın bir şekilde kullanılan Learning Management Systems (LMS); öğrenme aktivitelerini planlama, hazırlama, uygulama ve değerlendirmek için kullanılan yazılımsal uygulamalar ve web-tabanlı teknolojilerdir (Dabbagh ve Bannan-Ritland, 2005). E-mail, listeleme, bilgisayar destekli iletişim gibi senkron olmayan iletişim araçları da e-öğrenmede kullanılmaktadır. Bu araç ve gereçler daha sonra Course Management Systems yani kurs yönetim sistemlerinin içerisine entegre edilebilmektedir (Dabbagh, 2005). Bu iki yöntem kullanılarak normal ders ve kurslar da web tabanlı ortamlardan tasarlanıp etkin bir şekilde yürütülebilmektedir.

1.3 Uzaktan Eğitimde Öğrenci, Öğretmen ve Eğitim Ortamı

Online öğrenenlerin karakterlerini ve ihtiyaçlarını bilmek uzaktan bir eğitim programının onlar için başarılı olacağını garanti etmez (Leach ve Walker, 2000); fakat hangi faktörlerin onları motive edeceğini ve ne şekilde daha iyi öğrenebileceklerini bilmek ve buna göre kursları ayarlamak faydalı olur (Clark ve Mayer, 2016). Klasik bir uzaktan eğitim öğrencisi dinamiktir, hızlı cevaplar verir, yeni teknolojilere çok çabuk uyum sağlar. Uzaktan eğitim ortamlarının globalleşmesi, çok uzaklardaki öğrencilerin birbiri ile etkileşim içerisinde girmesini sağlamıştır. Bu bağlamda birçok kültür aynı ortamda buluşmuş ve çok kültürlü uzaktan eğitim öğrencileri oluşmuştur (Dabbagh, 2005). Uzaktan

eğitim öğrencileri, kendi kendilerini yönetebilen kendi disiplinleri olabilen sorumluluk sahibi bağımsız çok iyi yazma yetenekleri olan ve web teknolojilerinden iyi anlayan kişilerdir.

Uzaktan eğitimde öğretmenlerin rolüne baktığımızda; e-öğrenmede içerisinde bulunacak öğrencilerin karakteristik özelliklerini ve ihtiyaçlarını bilebilmelidirler. Öğretme stillerini ortamlara uygulayabilmeli ve bu ortamdaki öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayabilmelidirler. Bu özelliklere sahip olmakla birlikte çevrimiçi öğretmenler; teknoloji iyi kullanamama, teknolojik kaynakları oluşturma ve uygulama konusunda yetersiz olma gibi zorluklarla da karşı karşıya kalmaktadırlar. Uzaktan eğitim ortamlarında bilgi hırsızlığı, copyright kurallarının uygulanmaması gibi pek çok sorun da çevrimiçi öğrenen ve çevrimiçi öğretmenler için dikkat edilmesi gereken oldukça önemli konulardır. (Dabbagh, 2005)

Olaya sınıf yönetimi ve eğitim ortamı bağlamından yaklaşırsak, sınıf yönetimini sınıfı bir arada tutabilmek için kullandığımız bütün prosedürel süreçler ve organizasyonlar olarak görebiliriz. Uzaktan eğitimde kayıtların iyi bir şekilde tutulabilmesi için; internet ortamındaki kelime işlemci programının çok iyi olması gerekmektedir. Bilgisayarınızın hard diski veya flash belleğinizi haftalık şekilde organize edilmiş klasörleri içermeli, öğrencilerin uygulamaları için bilgisayarda klasörler oluşturmalı öğrencilerin mailleri alınmalı ve blog, web 2.0 uygulamaları gibi kendi tasarımının dışında sistemleri kullanırken gerekli önlemlerin alınması da gerekmektedir (Ko ve Rossen, 2010). Uzaktan eğitim ortamları senkron ve asenkron olabileceği için öğretmenler senkron eğitim ortamlarında etkileşimi artırmalı, asenkron eğitim ortamlarında ise öğrenenlerin materyallere doğru şekilde ulaşmalarını sağlamalıdır.

1.4 Uzaktan Eğitimin Yaygınlaşması ve Milli Eğitime Entegre Edilmesi

Uzaktan eğitim Dünya’da oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Ateş, 2016); fakat ülkemizde, özellikle eğitim alanında bu denli büyük çapta kullanımı mevcut değildir. Ülkemizde Açık Öğretim Fakültesi ve sadece bazı Üniversitelerimiz uzaktan öğretimi sınırlı bir şekilde kullanmaktadır. Uzaktan eğitimin tüm faydaları göz önüne alındığında yaygınlaşmasının ülkemize ve eğitim sistemimize oldukça büyük faydalar getirebileceği açıktır. Bu bağlamda Uzaktan Eğitimin Ülkemizin temel eğitim kurumu olan Milli Eğitimde kullanılabilmesine yönelik araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda, bu araştırma Milli Eğitim sistemimizin en temel ve en önemli paydaşlarından biri olan öğretmenlerin ve öğrencilerin, uzaktan eğitimin Milli Eğitim sistemine entegre edilebilirliği konusundaki bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma bulguları belirtilen araştırma soruları kapsamında cevaplanmış ve DYK kurslarının uzaktan eğitimle yürütülebilmesine yönelik gerçekçi ve uygulanabilir çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Bu bağlamda yapılacak pilot çalışmalarla da Uzaktan eğitimin Milli Eğitim sistemimize entegre edilebilirliği değerlendirilebilmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, ilk ve ortaöğretim düzeyinde yüz yüze gerçekleştirilen DYK kurslarının, uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine dair öğretmenlerin ve öğrencilerin bakış açılarını ortaya koymak ve buna yönelik ilgi, istek ve beklentilerini belirlemektir. Bu araştırma aşağıdaki sorular üzerine kurulmuş ve bu sorular, belirtilen yöntemler aracılığıyla toplanan veriler ışığında detaylı olarak açıklanmaya çalışılmıştır:

1. İlk ve Ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğretmenlerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler nelerdir?
2. İlk ve Ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğrencilerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler nelerdir?
3. İlk ve Ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğretmenlerin beklentileri nelerdir?
4. İlk ve Ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğrencilerin hazır bulunuşlukları ne düzeydedir?

Bu çalışmada, Bingöl ili Karlıova ilçesindeki ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler ve öğrenciler ile görüşmeler yapılmış ve onların konuya bakış açıları araştırılmıştır. Katılımcıların, bu konudaki bütün yorumları, fikirleri ve bakış açılarını anlayabilmek için nitel verilere ihtiyaç olduğundan bu çalışma ağırlıklı olarak nitel veriler üzerine kurulmuştur. Bu çalışmada, çoklu durum çalışması deseni kullanılmıştır (Yin, 2009). Öğretmen ve öğrenciler ile ayrı ayrı yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış bu görüşmelerde ses kayıtları alınmıştır. Daha sonra bu ses kayıtları incelenmiş ve analiz edilerek sonuç ve genellemelere ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma tasarımında görüşmeler yoluyla veri toplanmasının temel nedeni; öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin avantaj ve dezavantajlarının ortaya çıkarılmasıdır. Çalışmada, öğretmenlerin ilk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitimle yürütülebilirliğine yönelik düşünceleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Katılımcıların görüşleri ayrı ayrı analiz edilmiş ve onların görüşlerine göre şekillenen fikirler kategorize edilmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin uzaktan eğitime hazır bulunuşluklarını ortaya koymak amacıyla 15 maddelik bir anket, DYK kurslarına aktif devam eden 150 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerden veri toplarken anket kullanılmasının temel nedeni ise; öğrencilerin bu konudaki fikirlerini toplu bir şekilde kategorize etmek ve bu kategorileri ağırlıklarına göre yapılacak genellemelerde kullanmaktır. Bu bağlamda 150 öğrenciden alınan anket sonuçları, öğrencilerin hem konuya bakış açılarını hem de konu hakkındaki hazır bulunuşluklarını ortaya koymuştur.

2.1. Katılımcıların Seçimi ve Özellikleri

Çalışmanın evreni, Milli Eğitimde ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan tüm öğretmenlerden ve DYK kursu öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çalışmanın örnekleme, Bingöl ili Karlıova ilçesindeki ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan farklı branşlardaki 15 öğretmenden ve 150 DYK kursu öğrencisinden oluşmaktadır. Gönüllü katılımcılar içinden, amaçlı örneklem yöntemi kullanılarak, aktif şekilde ders verme ölçütünü karşılayan öğretmenler ve DYK kurslarına aktif şekilde devam eden öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir. Amaçlı örneklem yönteminin seçilmesinin temel nedeni ise; küçük bir kitleden toplanan veriler ile genelleme yapılabilme isteğidir. Veri toplanacak öğrenciler seçilirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Öğrencilerin seçiminde DYK kurslarına aktif olarak devam eden ve hiç devamsızlık yapmayan öğrenciler olma ölçütü dikkate alınmıştır. Böylelikle veri analizinin geçerliliği de artırılmış olmaktadır. Çalışmada öğretmenler ve öğrenciler olmak üzere iki grup oluşturulmuştur. Bu iki grup ile araştırmanın sorularına cevaplar bulmaya dayalı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Grup 1’de toplam 15 öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Grup 2’de ise 5 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerin bulgularına göre 15 maddelik anket hazırlanıp 150 öğrenciye uygulanmıştır. Katılımcılar, DYK kurslarına aktif olarak katılan 6-12. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, katılımcıların ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin ve öğrencilerin, DYK kurslarının uzaktan eğitimle yürütülebilirliğine karşı bakış açılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Sürecin başında görüşme soruları araştırmacı tarafından alanyazın desteğiyle birlikte önceden hazırlanmıştır. Görüşme soruları hazırlanırken uzman görüşlerine yer verilmiş ve gerekli görülen yerlerde düzenlemeler yapılmıştır. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretim elemanı olan 2 uzmandan alınan düzeltmeler araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının güvenilirliğini de artırmıştır. Yapılan pilot görüşmeler sonunda öğretmenler ile birlikte sorular ve cevapların üzerinden geçilmiş ve anlaşılması güç olan veya istenilen noktayı açıkça belirtmeyen maddeler için uzman görüşü de alınarak düzenlemeler yapılmıştır. Bu pilot görüşmeler sayesinde konuyla ilgisi bulunmayan sorular görüşmelerden çıkarılmıştır. Böylece araştırmanın geçerliliği de artırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları 4 bölümde toplanmıştır. Öğretmenler için Grup 1 ve öğrenciler için Grup 2, olmak üzere iki ayrı görüşme hazırlanmıştır: ilk grup için ilk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla tasarlanıp uygulanmasına yönelik öğretmenlerin bakış açıları ve beklentileri ortaya konulmaya çalışılmış ve bu bağlamda görüşme soruları hazırlanmıştır. Öğretmen ve öğrenciler ile görüşmeler yoluyla veri toplanmasının en temel nedeni; araştırmanın ilk üç sorusuna net cevaplar aramaktır. Bu bağlamda, öğretmen ve öğrencilerin DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine yönelik bakış açıları ve beklentileri yapılan görüşmeler sayesinde en detaylı şekilde ortaya konulabilmiştir. İkinci grup için de öğrencilerin görüşlerinden faydalanılarak hazırlanan aknetin, e-öğrenme okuryazarlık ölçeği bağlamında öğrencilerin uzaktan eğitim becerileri ve kabiliyetlerinin ne durumda olduğunu, tek başlarına uzaktan eğitime katılıp katılamayacaklarını ve hazır bulunurluklarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Grup 1’de DYK kursunu veren 15 öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Grup 2’de ise 5 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu öğrencilerden elde edilen veriler sonucunda 15 maddelik bir anket oluşturulmuş ve DYK kursuna katılan 150 öğrenciye uygulanmıştır. Görüşme sonuçları nitel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Anket sonuçları ise nicel analiz yöntemleriyle incelenmiştir.

2.3. Veri Analiz Süreci

Katılımcılardan toplanan görüşme kayıtlarını analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinin temel amacı, elde edilen verilerin yorumlanıp kategorize edilmesi yoluyla kavram ve ilkelere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Öncelikle, bütün katılımcılar ile yapılan görüşmeler yazıya dökülmüş ve bu dokümanlar incelenerek kod tablosu oluşturulmuştur. Bu kodlar iki uzman tarafından da incelenerek gerekli düzeltme ve iyileştirmeler yapılmıştır. Bir kaç kez üzerinden geçilen kodlardan kategoriler ve temalar oluşturulmuştur. Ses kayıtlarının alınması ve kategoriler oluşturulurken uzmanlardan alınan bu yardım araştırmanın analiz bölümündeki güvenilirliğini de artırmıştır. Grup 1’deki 15 öğretmenle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen veriler nitel olarak analiz edilmiş ve sonuçlar kategorilere dönüştürülmüştür. Grup 2’deki 5 öğrenciden alınan görüşler doğrultusunda ise 15 maddelik anket hazırlanarak toplamda 150 öğrenciye uygulanmıştır. Bu anketlerden elde edilen veriler ise nicel olarak analiz edilmiştir. Her maddeye göre öğrencilerin görüşleri katılım oranlarına göre belirlenmiştir. Öğrencilerin ne kadarının hangi bağlamda ve ne derece uzaktan eğitime hazır oldukları ortaya konulmuştur. Bulgular kısmında anket maddelerine katılım oranları ve sonuçlarına da ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

3. BULGULAR

Bu çalışmada hem nitel hem nicel yöntemle veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Çalışmada öğretmenler ve öğrenciler olmak üzere iki gruba yer verilmiştir. Öğretmenler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve nitel veriler toplanmıştır. Çalışmanın ikinci grubu olan öğrenciler ile de önce yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve sonra daha geniş bir öğrenci kitlesine anket uygulanmış ve nicel veriler toplanmıştır.

3.1. Öğretmenler Açısından Sonuçlar

Araştırmanın bulgularına göre; araştırmanın ilk sorusuna uygun olarak DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğretmenlerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler ortaya çıkarılmıştır. İlk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğretmenlerin görüşlerini maliyet, ulaşım, zaman, verimlilik, iş yükü ve materyal zenginliği faktörleri etkilemektedir. Tablo 1’de öğretmenlerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler nedenleriyle birlikte açıklanmıştır. Öğretmenler DYK kurslarının oldukça fazla maliyet getirici olduğunu ifade etmişlerdir. Normal derslerini zaten hafta içi işledikleri için hafta sonu da aynı konuları işlediklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda DYK kurslarının gereksiz olduğunu da belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu da DYK kurslarının verimsiz şekilde işlendiğini de belirtmişlerdir. Derslerdeki iş yüklerinin oldukça fazla olduğunu belirten öğretmenler, uzaktan eğitimin bu iş yükünü azaltacağını savunmaktadırlar. EBA (Eğitim ve Bilişim Ağı) sayesinde uzaktan eğitimin kolay bir şekilde gerçekleştirilebileceğine inanmaktadırlar. Uzaktan eğitimin özellikle DYK kurslarına materyal zenginliği açısından oldukça faydalı olacağını belirtmişlerdir. Öğretmenler DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine oldukça olumlu yaklaşmaktadırlar ve belirttikleri bu faktörler açısından DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesinin oldukça faydalı olacağına inanmaktadırlar. Yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin tamamı (N=15), belirttikleri bu faktörlere dikkat edildiğinde ve sürecin etkili bir şekilde uygulamaya konulduğunda DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesinin verimli olacağını belirtmişlerdir.

İlk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğretmenlerin beklentilerine baktığımızda ise genelde hepsinin etkileşimli tahta, bilgisayar ve cep telefonu gibi elektronik ders araç gereçlerini etkin bir şekilde kullanabildikleri fakat bir kısmının teknik destek bağlamında endişeli olduklarını görülmüştür. Genel anlamda öğretmenlerin tamamı temel düzeyde bilgisayar kullanımı ve teknoloji yeterliliğine sahip olduklarını belirtmişlerdir; fakat uzaktan eğitimle bir ders tasarımı ve yürütmesi konusunda deneyimlerinin olmadığı için bu bağlamda ufak bir teknik destek beklediklerini ifade etmişlerdir. EBA sayesinde oldukça fazla materyale erişebildiklerini ve bu materyallerin kurulacak olan uzaktan eğitim dersi tasarımında kullanılabilmesini de beklemektedirler. İş yükü açısından da böyle bir sistemin kendilerine olumsuz ve yük getirici olmaması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda öğretmenlerin genel beklentilerine baktığımızda; DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesine yönelik teknik destek ve ders tasarım desteği bekledikleri görülmektedir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Değişkenleri

Maliyet	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi maliyeti düşürür
Ulaşım	Özellikle kırsal kesimlerdeki Taşıma sorununa etkili bir çözüm olur
Zaman	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi zamandan tasarruf sağlar
Verimlilik	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi verimliliğini artırır
İş yükü	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi öğrenci ve öğretmenlerin iş yükünü hafifletir
EBA	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi verilmesine EBA büyük katkılar sağlayabilir
Materyal zenginliği	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi materyallere kolay erişmeyi sağlar

3.2. Öğrenciler Açısından Sonuçlar

Araştırmanın öğrenciler açısından sonuçlarına göre; ilk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğrencilerin görüşlerini, aldıkları ders yükü, kursların yetersiz ve dengesiz dağılımı, kurslara isteksiz katılım, zaman, ulaşım, öz yeterlik ve kendi kendine planlama faktörleri etkilemektedir. Bu bağlamda araştırmanın ikinci sorusu olan; DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğrencilerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler belirlenmiştir. Tablo 2’de öğrencilerin yaklaşımlarını etkileyen faktörler açıklanmıştır. Öğrenciler, normal ders yüklerinin fazla olduklarını, derslerin ve kursların dengesiz dağıldığını ve yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenciler, DYK kurslarına bazılarının istekli bazılarının ise sadece keyfi olarak geldiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, öz yeterlik durumları konusunda kendilerini olumlu görmekte ve kendi kendilerine planlama yapabildiklerini ifade etmişlerdir. Motivasyon konusunda aralarda müzik dinleyerek ve odaklanma yaparak etkili bir şekilde motivasyonlarını sağlayabildiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, mevcut sistemle yüz yüze yapılan bu DYK kurslarını faydasız görmektedirler; çünkü hafta içi aldıkları normal derslerden pek farkının olmadığını, yine aynı şeyleri aynı şekilde yüz yüze tekrar ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu nedenle hafta sonu yapılan bu DYK kurslarına öğrenciler isteksiz olarak geldiklerini ifade etmişlerdir. DYK kurslarının uzaktan eğitimle tasarlanmasının zamandan tasarruf sağlayacağını ve ulaşım açısından da oldukça faydalı olacağını savunmaktadırlar. Öğrenciler DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine oldukça olumlu yaklaşmaktadırlar ve belirttikleri bu faktörler açısından DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesinin daha verimli olacağına inanmaktadırlar. Yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin tamamı (N=5), DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesinin etkili ve verimli olacağını belirtmişlerdir.

Tablo 2: Öğrencilerin Değişkenleri

Ders yükü	DYK kurslarıyla birlikte öğrencilerin ders yükü oldukça fazladır
Derslerin yetersizliği	Dersler içerik bağlamında yetersizdir
Derslerin dengesiz dağılımı	Dersler merkezi ölçme sınavlarına göre dengesiz dağılmışlardır
DYK kurslarının isteksiz ve keyfi katılım	DYK kurslarına öğrencilerin çoğu isteksiz bir şekilde katılmaktadırlar
Zaman	DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi zamandan tasarruf sağlar
Ulaşım	Özellikle kırsal kesimlerdeki taşıma sorununa etkili bir çözüm olur
Öz yeterlik	Konuları uzaktan eğitimle öğrenebilme kapasitesine sahiptirler
Kendi kendine planlama	Ders konusunda kendi kendilerine planlama yapabilmektedirler

Araştırmanın dördüncü sorusu olan; ilk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine yönelik öğrencilerin hazır bulunuşlukları ne düzeyde oldukları da ortaya konulurken hem görüşme sonuçlarından hem de anket sonuçlarından faydalanılmıştır. Öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucunda; öğrenciler bilgisayar ve telefon gibi cihazları kullanım konusunda yeterli olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin e-öğrenme hazır bulunuşluklarını belirlemeye yönelik 15 maddelik anket hazırlanmış ve 150 öğrenciye uygulanmıştır. Köy ve merkezdeki okullardan karışık şekilde DYK kurslarına aktif şekilde katılma ve hiç devamsızlık yapmama ölçütüne dikkat edilerek tüm öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda yapılan anket ile öğrencilerden nicel veriler toplanmıştır. Öğrenciler e-öğrenmeye aşağıda belirtilen maddelere göre açıklanan oranlarda hazır bulunmuşlardır:

Öğrencilerin ilköğretim bakımından 25 tanesi 6. Sınıf, 15 tanesi 7. Sınıf ve 20 tanesi 8. Sınıf öğrencileridir. Ortaöğretim açısından ise 30 tanesi 9. Sınıf 15 tanesi 10. Sınıf, 25 tanesi 11. Sınıf ve 20 tanesi de 12. Sınıf öğrencileridir. DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilebilmesine yönelik öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ölçmeyi amaçlayan bu anket uygulaması sonuçlarına göre; öğrenciler, uzaktan eğitimle bir ders tasarımında sadece internet olmasının yeterli olacağını, cep telefonu ve bilgisayarlar aracılığıyla derse katılabileceklerini ve her türlü materyale ulaşabileceklerini ifade etmişlerdir.

Bir bilgisayar veya cep telefonunu kendi başıma kullanabilirim sorusuna öğrencilerin neredeyse tamamı kesinlikle katılmıştır (N=145). Hafta içi okulda aldığım derslerin çok fazla olduğunu düşünüyorum sorusuna öğrencilerin küçük bir kısmı katılmadıklarını (N=20), bir kısmı fikri olmadığını (N=35) ve büyük bir kısmı ise katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=95). Hafta içi aldığım derslerin yetersiz olduğunu düşünüyorum sorusuna öğrencilerin bir kısmı fikri olmadığını (44), büyük bir kısmı ise katıldıklarını belirtmişlerdir (N=106).

DYK kurslarıyla ilgili olarak öğrenciler; hafta sonu aldığım bu destekleme kurslarının faydalı olduğunu düşünüyorum sorusuna öğrencilerin küçük bir kısmı fikri olmadığını (N=36), büyük bir kısmı ise katıldıklarını belirtmişlerdir (N=114). Bu destekleme kurslarına keyifle ve isteyerek geliyorum sorusuna öğrencilerin bir kısmı katılmazken (N=68), bir kısmı ise katılmıştır (N=82).

Öğrencilerin öz yeterlilikleriyle ilgili olarak; herhangi bir konuyu kendi başıma çalışarak öğrenebilirim sorusuna öğrencilerin büyük bir kısmı katılmıştır (N=142). Ders çalışma planlarımı kendi başıma yapabilirim sorusuna da öğrencilerin büyük bir kısmı katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=133). Kendi başıma çalışırken dikkatimi dağıtmadan konuya odaklanabilirim sorusuna öğrencilerin küçük bir kısmı katılmadıklarını (N=18), bir kısmı fikri olmadığını (N=42), ve büyük bir kısmı da katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=90).

DYK kurslarına uzaktan eğitim yoluyla katılabilme konusunda; bu destekleme kursunu, hafta sonu okula gelmeden evden telefon veya bilgisayar ile bağlanıp izlemek ve dinlemek isterim sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu katılmıştır (N=129). Bu destekleme kurslarıyla ilgili kaynaklar ve sorular bana internet ortamından sunulsa onlara ulaşabilirim sorusuna da öğrencilerin büyük bir kısmı katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=118). Bu destekleme kursunu, öğretmenim bize uzaktan anlatsa, ben telefonda veya bilgisayardan onu izleyebilirim sorusuna yine öğrencilerin oldukça büyük bir kısmı katılmışlardır (N=138). Bu destekleme kursunu, evden telefon veya bilgisayarla izlerken dikkatimi kaybetmeden sonuna kadar izlerim sorusuna öğrencilerin bir kısmı fikri olmadıklarını (N=34), büyük bir kısmı ise katıldığını ifade etmişlerdir (N=116). Bu destekleme kursuna, evden izleyerek katılsam, normal derste gösterdiğim devamlılık ve başarıliliğimi devam ettirebilirim sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu katılmıştır (N=125). Bu destekleme kursunda, telefon veya bilgisayar üzerinden bana sorulan sorulara cevap verebilirim sorusuna öğrencilerin küçük bir kısmı katılmadıklarını (N=21), bir kısmı fikri

olmadığını (N=59), bir kısmı ise katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=70). Son olarak, bu destekleme kursunu, öğretmenim internette canlı anlatsa veya anlatım videosunu internete koysa ben onu izleyip konuyu öğrenebilirim sorusuna da öğrencilerin büyük bir kısmı katıldıklarını ifade etmişlerdir (N=132). Tüm bu sonuçlara göre genel bir değerlendirme yapıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun DYK kurslarını uzaktan eğitimle aktif bir şekilde alabilecekleri ve etkin bir şekilde sürece katılabilecekleri görülmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmenler; maliyet, ulaşım, zaman, verimlilik, iş yükü, EBA ve materyal zenginliği açısından DYK kurslarının uzaktan eğitimle yürütülebilmesini değerlendirmişlerdir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin meslek deneyimleri 1-8 yıl arasında değişmektedir. Branşlar ise günümüz Milli Eğitim sistemi gereğince DYK kursları açılan branşlardır. Öğretmenler, DYK kurslarının faydalı olduğunu ancak normal hafta içi yapılan derslerden pek farklılık içermediklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda, hafta sonu yapılan DYK kursları daha fazla materyal ile desteklenmelidir. Normal derslerden farklılık göstermesi için de derslerin bir bölümünün uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesi mümkün gözükmektedir. Özellikle Türkçe, Tarih ve Sosyal Bilgiler gibi sözel ağırlıklı alanlar uzaktan eğitim yoluyla daha kolay bir şekilde işlenebilmektedir (Demir, 2014). Öğretmenler, daha önce uzaktan eğitim yoluyla ders yürütmediklerini fakat uzaktan eğitim platformlarına aşina olduklarını ve çok üst düzey teknik bilgi gerektirmedikçe böyle bir sistemi kullanabileceklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmenler, EBA üzerinden veya kurulacak basit ve kullanışlı bir LMS üzerinden DYK kurslarını uzaktan eğitim yoluyla yürütebileceklerdir.

Öğretmenler hafta içi ders yüklerinin fazla olduklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle hafta sonu yapılan DYK kurslarının da fazladan iş yükü olduğunu ifade etmişlerdir. Hafta sonu yapılan bu DYK kursları uzaktan eğitim yoluyla verilirse, öğretmenler içerik ekleme ve sistemi yönetme haricinde fazla bir iş yüküyle karşılaşmayacaklardır. Öğretmenler DYK kurslarına hazırlık, işleniş ve değerlendirme dâhil olmak üzere toplamda oldukça fazla zaman ayırdıklarını ifade etmişlerdir. DKY kurslarının uzaktan eğitimle verilmesi sayesinde hazırlık bakımından iş yükleri biraz artabilecek fakat işleniş ve değerlendirme açısından tasarruf sağlayacaklardır. E-öğrenme yoluyla tasarlanıp yürütülen dersler, konunun tekrarı ve değerlendirmede işlemlerinde zaman bakımından tasarruf sağlamaktadır (Işık ve Yağcı, 2011).

Öğretmenler, daha önce herhangi bir dersi uzaktan eğitim yoluyla yürütmedikleri için bu konuda tecrübe eksiklikleri olabileceğini belirtmişlerdir; fakat uzaktan eğitim platformlarına aşina oldukları için bu işlemlerin çok da zor olmayacağını ifade etmişlerdir. Bu açıdan öğretmenler en azından birkaç dersi uzaktan eğitim yoluyla yürütmeyi deneyimlemek istemektedirler. Öğretmenler DYK kurslarının uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin oldukça etkili ve verimli olabileceğine inanmaktadırlar; fakat böyle bir dersin tasarımı konusunda bir miktar destek beklemektedirler. Teknoloji kullanımını bakımından yeterli olduklarını; fakat böyle bir tasarımın çok üst düzey teknoloji kullanım bilgisi içermemesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler ders tasarımı ve teknoloji kullanım bakımından herhangi bir sorun olmaması halinde DYK kurslarını uzaktan eğitim yoluyla yürütebileceklerini ifade etmişlerdir. Bu nedenle, DYK kursları EBA üzerinden bir modül aracılığıyla veya oldukça basit ve kullanışlı bir uzaktan eğitim platformu aracılığıyla tasarlanabilir.

Çalışmada, ilk ve ortaöğretimdeki bütün sınıflar düzeyinde öğrencilerden veriler toplanmıştır. Bu veriler sonucunda aktif bir şekilde DYK kurslarına devam eden hedef kitle öğrencilerinin, uzaktan eğitim

sistemlerine çok fazla aşına olmadıkları fakat istekli ve meraklı oldukları görülmektedir. Verilerin sonucuna göre öğrenciler teknoloji kullanımı bakımından yeterli durumdadırlar. Bilgisayar, telefon veya tabletleri kullanarak internete bağlanabilmekte ve ara yüzler aracılığıyla istedikleri materyallere ulaşabilmektedirler. Öz düzenleme ve kendi kendine planlama konularında da öğrencilerin yeterli oldukları görülmüştür. Bu bağlamda, uzaktan eğitim ortamındaki materyallere erişebilir ve kendi kendilerine planlama yaparak bu içerikleri etkin bir şekilde kullanabilirler. Bununla birlikte, e-öğrenme için tasarlanan materyaller öğrencilerin düzeyine uygun olmalı ve bu materyalleri kullanacakları arayüz de basit olmalıdır (Görgeç, 2015).

Öğrenciler hafta içi aldıkları ders yükünün oldukça fazla olduğunu ve bu derslerin, daha sonra karşılaşacakları sınavlara oranla oldukça yetersiz ve dengesiz dağıldığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler hafta sonu aldıkları DYK kurslarının faydalı olduğuna inanmaktadırlar fakat normal derslerin devamı olarak görmekte ve bu nedenle bu kursların farklı bir şekilde işlenmesi gerektiğini düşünmektedirler. DYK kurslarının da normal derslerden farklı olmadığını ve onların devamı niteliğinde olduğunu ifade etmişlerdir. Bu açıdan hafta sonu yapılan DYK kurslarına bir farklılık getirilmelidir. Bu kursların bir kısmı uzaktan eğitim yoluyla tasarlanıp düzenlenebilir. Öğrencilerin de bu yönde bir farklılık beklentileri bulunduğu araştırma sonuçlarında ortaya konulmuştur.

Öğrencilerin büyük bir kısmı öz yeterlilik konusunda bir konuyu kendi başına çalışarak öğrenebileceklerini ve kendi ders çalışma planları yapabileceklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitim yoluyla tasarlanacak bir derse zorlanmadan aşına olabilecekleri ve bu sistemi etkili bir şekilde kullanabilecekleri söylenebilir. Öz düzenleme becerisi yüksek bireyler, yeni karşılaştıkları farklı durumlara daha çabuk uyum sağlayabilmektedirler (Yüksel, 2013). Öğrenciler, DYK kurslarına uzaktan eğitim yoluyla katılabilme konusunda, bu kursları hafta sonu okula gelmeden telefon veya bilgisayar aracılığıyla bağlanıp izlemek ve dinlemek istediklerini belirtmişlerdir. Bu destekleme kursları ile ilgili kaynaklara da uzaktan yapılan bağlantılar sayesinde erişebileceklerini ifade etmişlerdir. Bu kursların, öğretmenleri tarafından uzaktan eğitimle anlatılması durumunda telefon veya bilgisayar aracılığıyla öğretmenlerini izleyebileceklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmı da bu konuda herhangi bir dikkat kaybı olmadan etkili bir şekilde sunulan anlatımı izleyip dinleyebileceklerini belirtmişlerdir. Bu şekilde bir kursta sorulan sorulara da telefon veya bilgisayar üzerinden cevap verebileceklerini ifade etmişlerdir. Tasarlanan bir destekleme kursunda öğretmenlerinin canlı anlatım yapması veya anlatım videosunu internete koyması halinde onu izleyip öğrenebileceklerini de belirtmişlerdir. Tüm bu sonuçlara göre öğrencilerin yeterli bir teknolojik kullanım bilgisine sahip oldukları ve uzaktan eğitim yoluyla tasarlanmış bir derse katılabilecek durumda oldukları görülmektedir.

Yapılan bu çalışma, milli eğitimin temel sistemini oluşturan ilk ve ortaöğretimdeki DYK kurslarının öğretmenler ve öğrenciler gözüyle değerlendirilmesini yapmış ve bu kursların uzaktan eğitim yoluyla verilebilmesine yönelik öğretmen ve öğrencilerin mevcut durumlarını, tutumlarını, görüş ve beklentilerini ortaya koymuştur. Çalışmanın sonucuna göre öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla ders alabilmeye hazır oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin de bazı derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesini istedikleri ve bu farklılığın olumlu olacağını ifade ettikleri görülmüştür. Öğretmen ve öğrenciler böyle bir sisteme hazır oldukları ve bu farklılığı görmek istedikleri için mevcut DYK kurslarının bir kısmı veya tamamı uzaktan eğitim yoluyla tasarlanıp yürütülebilir. Araştırma bulgularına göre hem öğretmenler hem de öğrenciler uzaktan eğitim için gerekli olan teknik beceri ve kabiliyetlere sahiptirler. Bu bağlamda uzaktan eğitim ortamları tasarlandıktan sonra öğretmen ve öğrenciler bu ortamları aktif bir şekilde kullanabileceklerini ifade etmişlerdir. DYK kurslarının bir kısmı için böyle bir pilot uygulama yapılması durumunda öğretmen ve öğrenciler bu araştırmanın bulgularında açıkça ifade

ettikleri şekilde temel sistem kullanım becerilerine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda bazı DYK kurslarının en azından Pilot çalışma olarak EBA, LMS, CMS veya benzeri e-öğrenme ortamları aracılığıyla tasarlanıp yürütülmesi önerilmektedir. Araştırma bulgularına paralel olarak yapılan pilot çalışma sonucunda katılımcıların sistem kullanımı konusunda sorun yaşamadıkları ve araştırma bulgularında öğretmen ve öğrenciler tarafından belirtilen faktörler açısından da olumlu sonuçlar alındığı takdirde sistemin yaygınlaştırılması gerekliliği de önerilmektedir. Yapılan bu araştırma, bulgularının ve tartışmalarının iyi bir şekilde incelenerek ve belirtilen etkenler göz önünde bulundurularak DYK kurslarının uzaktan eğitimle verilmesinin faydalı ve etkili olabileceğini önermektedir.

KAYNAKLAR

- Alev, A., ve Altun, E. (2014). Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Ateş, Ö. T. (2016). Yükseköğretimde Uzaktan Eğitimin Sayısal Verileri Değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 22-40.
- Altınpulluk, H. (2018). Nesnelerin interneti teknolojisinin eğitim ortamlarında kullanımı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 94-111.
- Artsın, M., ve Deligöz, T. (2019). Kitlese Açık Çevrimiçi Derslerde Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik Eğitimine Yönelik Kavramsal Bir Değerlendirme. *Journal of Higher Education ve Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 9(2).
- Andrews, R. (2011). Does e-learning require a new theory of learning? Some initial thoughts. *Journal for Educational Research Online/Journal für Bildungsforschung Online*, 3(1), 104-121.
- Ko, S., ve Rossen, S. (2010). *Teaching online: A practical guide*. Routledge.
- Aydemir, M. (2018). Uzaktan Eğitim Program, Ders ve Materyal Tasarımı. *Eğitim Yayınevi*.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Clark, R. C., ve Mayer, R. E. (2016). E-learning and the science of instruction: *Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning*. John Wiley ve Sons.
- Çakmak, E., ve Altun, A. (2013). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programında medya okuryazarlığı eğitimi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(2), 152-170.
- Cankar, B., ve A., Taş. (2017). Milli Eğitim Bakanlarının Eğitim Faaliyetleri (1999-2016). *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 189-210.
- Çıgırık, E. (2016). Bir öğrenme ortamı olarak bilim merkezleri. *İnformel Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 79-97.
- Driscoll, M. (2010). *Web-based training: Creating e-learning experiences*. John Wiley ve Sons.
- Dabbagh, N., ve Bannan-Ritland, B. (2005). *Online learning: Concepts, strategies, and application (pp. 68-107)*. Upper Saddle River, NJ: Pearson/Merrill/Prentice Hall.
- Demir, E. (2014). Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39).
- Erdemir, N., Bakırcı, H., ve Eyduran, E. (2009). Öğretmen adaylarının eğitimde teknolojiyi kullanabilme özgüvenlerinin tespiti. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6(3), 99-108.
- Görgen, A. N. (2015). Yeni İletişim Ortamı Olarak Sosyal Ağların E-Öğrenmede Etkileşimi Arttırmadaki Rolü. *Middle Black Sea Journal of Communication Studies*, 2(2), 64-70.
- Horton, W. K. (2000). *Designing web-based training: How to teach anyone anything anywhere anytime (Vol. 1)*. New York, NY: Wiley.

- Işık, M., ve Yağcı, M. (2011). E-öğrenme teknikleri ile örgün eğitimin desteklenmesi. In 5th International Computer ve Instructional Technologies Symposium,, *Firat University, Elazığ-Turkey*.
- Leach, K., ve Walker, S. (2000). Internet-based distance education: Barriers, models, and new research. In *WebNet World Conference on the WWW and Internet (pp. 903-905)*. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.
- O'Neil, H. F., ve Perez, R. S. (2013). Web-based learning: Theory, research, and practice. Routledge.
- Anderson, T. (2004). Towards a theory of online learning. *Theory and practice of online learning*, 2, 109-119.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Güncel Durumu. *The Journal Of International Education Science (Inesjournal)*, 2(5), 376-394.
- Özbek, R. (2017). Öğrenme-öğretme süreci. *Pegem Atıf İndeksi*, 172-217.
- Şahan, H. H. (2016). İnternet tabanlı öğrenme. *Pegem Atıf İndeksi*, 2016(5), 238-250.
- Şahin, M. C., ve Tekdal, M. (2005). İnternet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiği: *Bir meta-analiz çalışması*. *Akademik Bilişim*, 02-04.
- Şen, B., Atasoy, F., ve Aydın, N. (2010). Düşük maliyetli web tabanlı uzaktan eğitim sistemi uygulaması. *Akademik Bilişim*, 10-12.
- Yorgancı, S. (2015). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Yönteminin Öğrencilerin Matematik Başarılarına Etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1401-1420.
- Yüksel, İ. (2013). Öğretimsel stil tercihlerinin öz-düzenleme beceri düzeylerini yordama gücü. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 212-229.

EXTENDED ABSTRACT

Distance Education has become very important with the developing technology in the 21st century. In terms of creating a global workforce, distance learning should be planned in a consistent, timely and quality manner. Distance education environments have undergone significant changes and developments in theory, pedagogy and culture over the years. In our country, distance education is unfortunately only limited to our universities. Distance education is widely used in the world; however, there is not such a large scale use in our country, especially in the field of education. In our country, Open Education Faculty and only some universities use distance education in a limited way. When all the benefits of distance education are taken into consideration, it is clear that the widespread use of distance education can bring great benefits to our country and education system. In this context, there is a need for research on the use of Distance Education in National Education which is the basic education institution of our country. In this context, this study aimed to reveal the perspectives of teachers, one of the most important and most important stakeholders of our National Education system, about the integration of distance education into the National Education system. In primary and secondary education, courses have been carried out for years in formal and normal education. In addition, Support and Training courses are offered. Distance learning is the first and the most effective solution in terms of time, effort and cost and increases the workload, especially takes the students' weekends and also has limited efficiency. Nowadays, distance education is provided only by Open Education Faculties and only some of our Universities. When the importance and spread of distance education is taken as a basis, it is possible and necessary that our education institution Milli Eğitim will make innovations and initiatives in this field in the near future. The aim of this study is to reveal the perspectives of teachers and students about the provision of face-to-face DYK courses at primary and secondary level through distance education and to determine their interests, aspirations and expectations. Participants in this case study are primary and secondary school teachers and students in Karlıova district of Bingöl province. Data were collected from teachers and students in the form of semi-structured interviews and on a voluntary basis. In addition, a 15-item questionnaire was applied to 150 students to learn their readiness for Distance Education. As a result of qualitative analysis, some basic results were reached. According to the results of the quantitative analysis, it was seen that the students were ready for Distance Education. According to results of this study; Teachers; evaluated the availability of distance learning courses in terms of cost, transport, time, productivity, workload, EBA and material richness. The professional experience of the teachers participating in the study ranged from 1 to 8 years. Branches are branches opened in accordance with today's National Education System DYK courses. The teachers stated that DYK courses were useful but did not differ much from the regular weekday courses. In this context, weekend DYK courses should be supported with more materials. It seems possible that some of them can be given through distance education in order to differ from normal courses. Teachers stated that they had not previously conducted courses through distance education but were familiar with distance education platforms and could use such a system unless they required very high level technical knowledge. According to these results, teachers will be able to conduct DYK courses through distance education via EBA or through a simple and convenient LMS. It is seen that the target audience students who are actively attending DYK courses are not very familiar with the distance education systems but are willing and curious. According to the results of the data, students are sufficient in terms of the use of technology. They can connect to the internet by using computer phones or tablets and can access the materials they want through interfaces. It was also found that the students were sufficient in self-regulation and self-planning. In this context, they can access the materials in the distance education environment and use these contents effectively by planning themselves. This study conducted the evaluation of the primary and secondary education in

the national education basic system in the eyes of teachers and students and the current situation, attitudes, opinions and expectations of teachers and students in order to provide these courses through distance education. According to the results of the study, students were ready to take courses through distance education. It was seen that the teachers also wanted some courses to be taught through distance education and stated that this difference would be positive. Since teachers and students are ready for such a system and want to see this difference, some or all of the existing DYK courses can be designed and conducted through distance education. This study suggests that it may be beneficial and effective to provide DYK courses with distance education by examining the findings and discussions well and considering the factors mentioned.